

Ευαίσθητα

ΚΛΙΜΑΚΑ 5 χιλιοστά

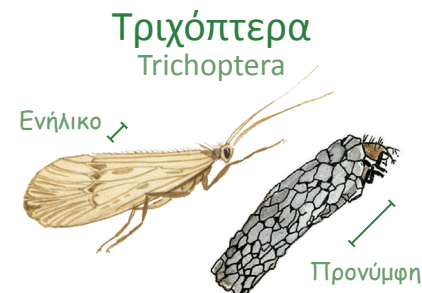
Λιβελούλα
Anisoptera

Το ενήλικο είναι πολύχρωμο υπτάμενο έντομο. Οι πτέρυγες της όταν κάθεται ακίνητη, είναι ανοιχτές και κάθετες προς το σώμα της. Συχνά τρέφεται με κουνούπια. Η προνύμφη της είναι υδρόβια και μπορεί να τραφεί ακόμη και με μικρά ψάρια.

Ζυγόπτερα
Zygoptera

Οι πτέρυγες του ενήλικου εντόμου όταν κάθεται ακίνητο είναι διπλωμένες πάνω από το σώμα του. Είναι πιο λεπτό και μικρότερο σε μέγεθος από τη λιβελούλα. Η προνύμφη του έχει σώμα λεπτοκαμωμένο που καταλήγει σε τρία βράγχια τα οποία μοιάζουν με ουρές.

Τριχόπτερα
Trichoptera

Το ενήλικο έχει τριχωτές πτέρυγες, από όπου πήρε και το όνομα του. Όταν κάθεται ακίνητο οι πτέρυγες του σχηματίζουν μια σκεπή πάνω από το σώμα του. Η προνύμφη του δημιουργεί μια θήκη από φυτά και άμμο (κολεό) για προστασία και παραλλαγή.

Αράχνη νερού
Argyroneta aquatica

Η μόνη αράχνη που περνά το μεγαλύτερο μέρος της ζωής της κάτω από το νερό. Τρέφεται με έντομα όπως οι προνύμφες των κουνουπιών.

Καβούρι του γλυκού νερού
Potamon ibericum

Ιδιαίτερα σπάνιο είδος. Την ημέρα κρύβεται κάτω από πέτρες και μέσα σε λαγούμια. Κυνηγά τη νύχτα στην ξηρά και τρέφεται με φύκια, σκουλήκια, βατράχια και ψάρια.

Δάφνια ή Νερόψυλλος
Daphnia spp.

Μικροσκοπικός πλαγκτονικός οργανισμός.

Άκαρι του νερού
Hydrachnidae

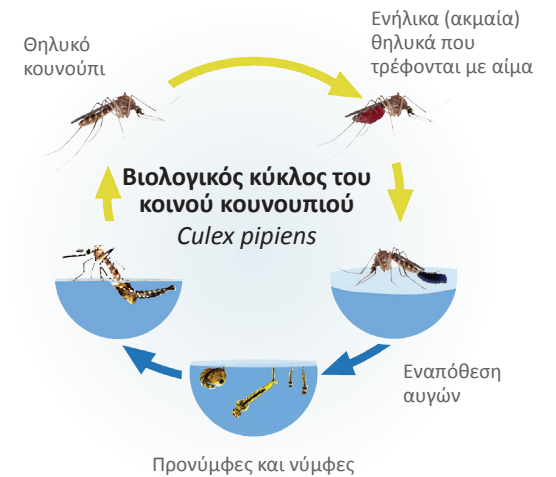
Μικρό πολύχρωμο παράσιτο κουνουπιών.

Ασπόνδυλα των κυπριακών υγροτόπων

Οι κυπριακοί υγρότοποι είναι περιοχές μεγάλης οικολογικής, κοινωνικής και πολιτιστικής αξίας. Χαρακτηρίζονται από πλούσια βιοποικιλότητα και αποτελούν τόπους ξεκούρασης, εύρεσης τροφής και καταφύγιο για εκατοντάδες είδη ζώων, τόσο υδρόβια όσο και χερσαία. Χρησιμοποιούνται ως ενδιάμεσοι μεταναστευτικοί σταθμοί για μεγάλους αριθμούς πουλιών και εντόμων κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους από Ευρώπη προς Αφρική και αντίστροφα. Διαθέτουν πλούσια χλωρίδα, ενώ συνδέονται άμεσα με διάφορες παραδοσιακές τέχνες όπως η καλαθοπλεκτική. Οι κυπριακοί υγρότοποι υφίστανται πολλές πιέσεις όπως η εντατικοποίηση της γεωργίας, τα ξενικά εισβλητικά είδη, η κλιματική αλλαγή και η ρύπανση με αποτέλεσμα την υποβάθμιση τους.

Οι υγρότοποι φιλοξενούν επίσης μια μεγάλη ποικιλία ασπόνδυλων τα οποία αποτελούν τροφή για πολλά άλλα είδη πανίδας. Σκοπός του οδηγού αυτού είναι να παρέχει απλές αλλά σημαντικές πληροφορίες αναφορικά με τα ασπόνδυλα των κυπριακών υγροτόπων, είδη τα οποία χρησιμοποιούνται ως βιοδείκτες για την εκτίμηση της ποιότητας του νερού, λόγω του διαφορετικού βαθμού ευαισθησίας ή ανθεκτικότητας τους στη ρύπανση.

Πολύ ανθεκτικά

ΚΛΙΜΑΚΑ 5 χιλιοστά

Σαλιγκάρι λάσπης
Hydrobia

Τρέφεται κυρίως με φύκια και φυτοπλαγκτόν που βρίσκει στον πυθμένα.

Χειρόνομος
Chironomus spp.

Το ενήλικο μοιάζει με κουνούπι αλλά δεν τσιμπά. Η προνύμφη μπορεί να έχει έντονο κόκκινο χρώμα και αποτελεί σημαντική πηγή τροφής για ψάρια και άλλα ασπόνδυλα.

Γυρίνος
Amphibia

Δεν πρόκειται για ασπόνδυλο αλλά για αμφίβιο. Συμπεριλήφθηκε στον οδηγό αυτό λόγω της συχνής του παρουσίας στους υγροτόπους.

Πόδουρος
Collembola

Μικροσκοπικός οργανισμός που συχνά αναπηδά στην επιφάνεια του νερού. Τρέφεται κυρίως με νεκρή οργανική ύλη.

Βδέλλα
Hirundinea

Τρέφεται με προνύμφες εντόμων και μαλακίων. Δεν διαθέτει δόντια και τα θηράματα της τα καταπίνει ολόκληρα.

Δακτυλιοσκόληκας
Annelida

Το σώμα του αποτελείται από δακτυλιοειδή τμήματα και τρέφεται κυρίως με οργανική ύλη.

Πολύ ευαίσθητα

ΚΛΙΜΑΚΑ 5 χιλιοστά

Μύδι του γλυκού νερού
Margaritifera auricularia

Ιδιαίτερα σπάνιο είδος. Τρέφεται φιλτράροντας το νερό και ζει μερικές φορές στα κότες των ποταμών. Μπορεί να ζήσει πάνω από 100 χρόνια.

Εφημερόπτερα
Ephemeroptera

Το ενήλικο έχει μικρή διάρκεια ζωής. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της προνύμφης είναι οι τρεις μακριές ουρές και τα πλευρικά βράγχια στην κοιλιά.

Πλεκόπτερα
Plecoptera

Σε κατάσταση ηρεμίας διπλώνει τις πίσω πτέρυγες κάτω από τις μπροστινές. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της προνύμφης είναι οι δύο ουρές.

Σκαθάρι Έλμης
Stenelmis spp.

Μικρό σκαθάρι με μακριά πόδια. Το σώμα της προνύμφης διαιρείται σε ευδιάκριτα τμήματα και μοιάζει με κάμπια.

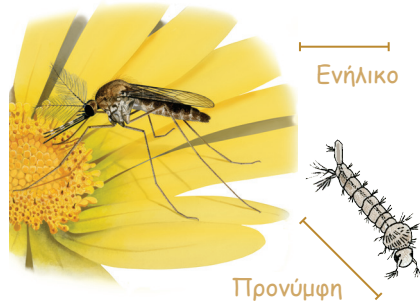

Ο οδηγός αυτός συντάχθηκε από τους Peter Scarlet, Jodey Peyton, Κούλα Μιχαήλ, Σόφη Καμένου και Αγγελική Φ. Μαρτίνου. Το έργο χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα Defra Darwin Initiative Plus (DarwinPlus088- Μελέτη των κυριότερων αιτιών αλλαγής της Αλυκής Ακρωτηρίου). Κείμενο © CEH-UK 2020. Εικόνες © Chris Shields και Anne Bebbington (© Field Studies Council UK 2020).

Ανθεκτικά

ΚΛΙΜΑΚΑ | 5 χιλιοστά

Κουνούπι αλμυρών νερών *Aedes detritus*

Αναπαράγεται σε αλμυρά έλη. Το θηλυκό ενήλικο κουνούπι χρειάζεται αίμα ώστε να παράγει τα αυγά του τα οποία στη συνέχεια αποθέτει στην υγρή άμμο. Στη Μεσόγειο δεν είναι γνωστό ότι μεταδίδει ασθένειες. Τσιμπάει κατά την αυγή και το σούρουπο.

Κοινό κουνούπι *Culex pipiens*

Αναπαράγεται σε στάσιμα και μολυσμένα νερά αλλά και σε μέρη όπου υπάρχει αρκετή υγρασία π.χ. υδρορροές και πιατάκια γλάστρας. Το θηλυκό ενήλικο κουνούπι χρειάζεται αίμα για να παράγει τα αυγά του τα οποία στη συνέχεια αποθέτει στην επιφάνεια του νερού. Τσιμπάει συνήθως κατά τη διάρκεια της νύχτας και είναι φορέας παθογόνων που προκαλούν ασθένειες όπως του ιού του Δυτικού Νείλου.

Ανωφελές κουνούπι *Anopheles sacharovi*

Αναπαράγεται κυρίως σε υφάλμυρα νερά. Το ενήλικο θηλυκό κουνούπι χρειάζεται αίμα για να παράγει τα αυγά του τα οποία στη συνέχεια αποθέτει στην επιφάνεια του νερού. Τσιμπάει κυρίως κατά τη διάρκεια της νύχτας και είναι σημαντικός φορέας της ελονοσίας.

Σιμουλίδα *Simuliidae*

Είδος μικρής μαύρης μύγας της οποίας η προνύμφη μοιάζει με σκουλήκι. Το ενήλικο θηλυκό τσιμπά ανθρώπους και βοοειδή και μεταδίδει ασθένειες.

Σκνίπα *Phlebotomus spp.*

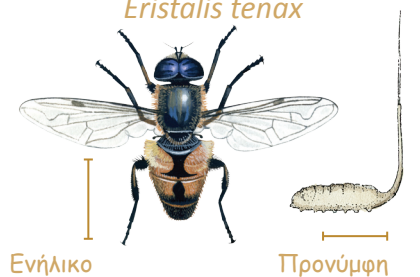
Είδος μικρής τριχωτής μύγας της οποίας η προνύμφη έχει μαύρο κεφάλι και τρίχες σε όλο το σώμα. Μεταδίδει ασθένειες όπως η λεισμανίαση.

Αλογόμυγα *Tabanidae*

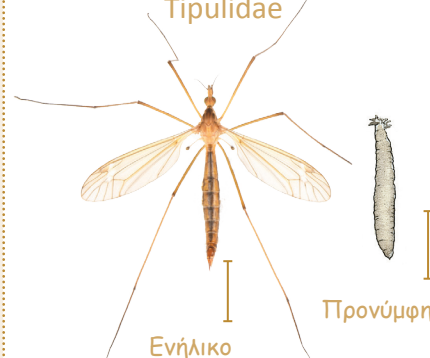
Είδος μαύρης μύγας μετρίου έως μεγάλου μεγέθους. Η προνύμφη της μοιάζει με σκουλήκι. Το ενήλικο θηλυκό τσιμπά ανθρώπους και βοοειδή και μεταδίδει ασθένειες.

Μύγα των λουλουδιών *Eristalis tenax*

Η ενήλικη μύγα των λουλουδιών μοιάζει με μέλισσα γεγονός που την προστατεύει από της θηρευτές της. Η προνύμφη της είναι υδρόβια και μοιάζει με σκουλήκι. Κύριο χαρακτηριστικό της προνύμφης είναι η μακριά ουρά, που λειτουργεί ως αναπνευστήρας.

Γερανός *Tipulidae*

Το ενήλικο μοιάζει με γιγάντιο κουνούπι αλλά δεν τσιμπά. Η προνύμφη του μοιάζει με σκουλήκι. Λέγεται γερανός λόγω των μεγάλων ποδιών του.

Μύγα στρατιώτης *Stratiomys spp.*

Είδος μικρού κιτρινόμαυρου δίπτερου που μοιάζει με σφήκα. Η προνύμφη του μοιάζει με κάμπια και αναπνέει μέσα στο νερό μέσω ενός σωλήνα που λειτουργεί ως αναπνευστήρας.

Ανθεκτικά

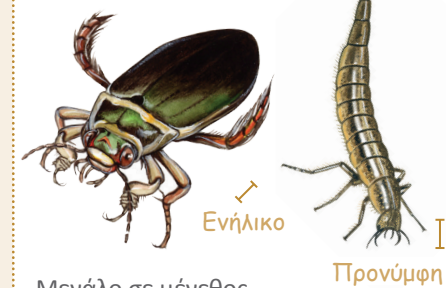
ΚΛΙΜΑΚΑ | 5 χιλιοστά

Γυρινίδης *Gyrinidae*

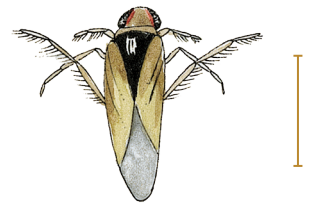
Μικρό σκαθάρι που απαντάται συχνά σε μεγάλες ομάδες. Κολυμπά γρήγορα στην επιφάνεια του νερού και πήρε το όνομα του από τους συνεχόμενους κύκλους που κάνει όταν νιώσει ότι απειλείται. Αμύνεται εναντίον των θηρευτών του απελευθερώνοντας μια δυσάρεστη οσμή.

Δυτίσκος *Dytiscus spp.*

Μεγάλο σε μέγεθος σκαθάρι σκούρου καφέ ή πράσινου χρώματος. Αποτελεί αδηφάγο θηρευτή ο οποίος μπορεί να τραφεί ακόμη και με μικρά ψάρια ή τρίτzwες. Αμύνεται εναντίον των θηρευτών του απελευθερώνοντας μια δυσάρεστη οσμή. Η προνύμφη του είναι επίσης θηρευτής και σκοτώνει τα θηράματα της εκθέοντας τους δηλητήριο.

Νωτονήκτης *Notonecta spp.*

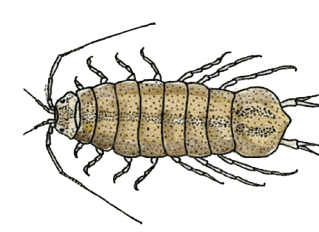
Τρέφεται με προνύμφες κουνουπιών. Ξεκουράζεται ξαπλώνοντας ανάσκελα μέσα στο νερό και χρησιμοποιεί τα πίσω του πόδια ως κουπί. Πετά, εκμεταλλευόμενος τα φτερά του, προς αναζήτηση νέων οικοτόπων.

Αμφίποδο *Gammarus pulex*

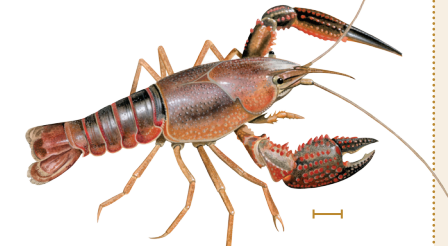
Ζει στο βυθό της λίμνης και συχνά εμφανίζεται σε μεγάλους αριθμούς. Τρέφεται με φύκια και μονοκύτταρους οργανισμούς.

Ισόποδο - Νερόψειρα *Asellus aquaticus*

Μοιάζει με χερσαίο ισόποδο. Απαντά συχνά κρυμμένο κάτω από πέτρες και τρέφεται με αποσυντιθέμενη οργανική ύλη.

Κόκκινη βαλτοκαραβίδα *Procambarus clarkii*

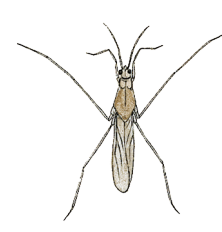
Ιθαγενές είδος στις ΗΠΑ και το Μεξικό. Στην Κύπρο κατατάσσεται ως ξενικό εισβλητικό - χωροκατακτητικό είδος. Τρέφεται με έντομα και φυτά.

Κωπήποδο *Megacyclops viridis*

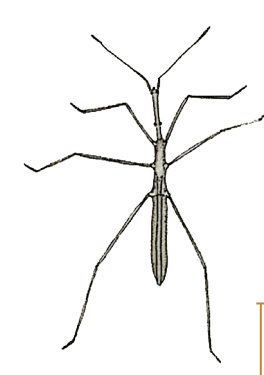
Τρέφεται με προνύμφες κουνουπιών. Μεταφέρει παράσιτα στα κουνούπια και για αυτό χρησιμοποιείται ως βιολογικός τρόπος ελέγχου των αριθμών τους.

Νεροβάτης *Gerridae*

Τρέφεται με προνύμφες κουνουπιών τις οποίες αρχικά τρυπά με την προβοσκίδα του και στη συνέχεια ρουφά απομυζώντας τα σωματικά τους υγρά. Αποτελεί τροφή για αρκετά πουλιά και ψάρια από τα οποία καταφέρνει πολλές φορές να ξεφύγει είτε πετώντας είτε βουτώντας μέσα στο νερό.

Υδρομετρητής *Hydrometridae*

Μακρόστενο και λεπτό έντομο. Τρέφεται και με προνύμφες κουνουπιών. Όταν ενοχληθεί αναπηδά στην επιφάνεια.

Αλμυρογαρίδα *Branchinella spinosa*

Μικρή γαρίδα που απαντά σε αλμυρές και υφάλμυρες λίμνες. Τρέφεται φιλτράροντας το νερό και αποτελεί σημαντική πηγή τροφής για τα φλαμίνγκο. Σε περιόδους ξηρασίας αποθέτει γονιμοποιημένες κύστες (αυγά) με σκληρό κέλυφος, τα οποία μπορούν να επιβιώσουν κάτω από αντίξοες συνθήκες για αρκετό καιρό, ακόμη και χρόνια, χωρίς να εκκολαφθούν μέχρι οι συνθήκες να είναι κατάλληλες.